

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Via Vitæ Operis Hvivs Hypothesis

Florentius <Batavus>

Antverpiae, 1551

Quantum damni atq[ue]; dispendij ex peccato homini obueniat. Cap. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30077

DE TRIBVS PARTIBVS

Oculos suos subinde in Dominicam crucē attollet, secum reputans quāta Christus pertulerit ab olendorum criminum gratia, quo diuinæ iustitiæ faceret satis: quandoquidē non conueniebat vt peccatū remaneret inultum, quanquam id Deo haud fuit impossibile. Hinc etiā cogitabit quid peccator sui ipsius gratia facere debeat, cum tanta pro nobis citra suam culpam & meritum sustinuerit Deus, illorum memor verborū, quæ Christus Ierosolymitanis protulit mulieribus ligno onustus crucis. Filiae Ierusalem nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, & super filios vestros, & c. quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? Hæc meditandi ratio de Dei erga nos amore, benignitate, maiestate, & potentia, omniū est optima, commodissima & breuissima perueniendi ad notitiam & contritionem nostrorum facinorum, propterea quòd criminum grauitas ex ipsa potissimum proficiscatur Dei maiestate ac bonitate, quæ in ipsis contemnitur.

Luc. 23. d.

Quantum damni atq; dispendij ex peccato homini obueniat. Cap. II.

AT vero quādo mortales diuerso sunt ingenio atq; conditione, quòd hunc cernamus non nisi terroribus excitari, illum

illum contra magis blanditijs reduci: rursus hunc esse tardiori ingenio ad capienda diuina seu spiritualia, illum contra foeliciori, necesse est, ea sibi quisq; media quærat, quæ maximè sibi cognouerit ad peccatorum suorum cognitionem, detestationem, & contritionem accommoda. Vt si quem forte stupidiori ingenio parum mouere potest recordatio diuinæ dignitatis siue dilectionis, quam ipse in suis sceleribus contempsit, aliud aliquod medium experiatur necesse est. Maximè autem huiusmodi rationem inire poterit, quantum sibi conciliarit damni, dedecoris, periculorum & suppliciorum, quæ ipsi ex peccatis aut obuenerunt aut obueniire possunt, cogitando in primis quod peccatum hominem reddat prorsus vilem, & multa eidem adferat mala, quorum primum atq; præcipuum est, quod peccatorem reddat Deo exosum, & iam maledictum à consortio secludat omnium sanctorum. Quod autem Deus peccatum habeat maximè exosum passim testatur sacræ literæ. Vnde David. Odisti inquit Psal. 5. omneis qui operantur iniquitatem. Et: Maledicti quideclinant à mandatis tuis. Psa. 118. Quam autem Deo peccatum displiceat hinc manifestum fit, quod nunquam habuerit tam dilectum amicum, nullam tam nobilem creaturam

DE TRIBVS PARTIBVS.

e. Pet. 2. a

Heb. 10. f.
Ier. 33. c.

turam, quam non abiecerit post commissum peccatum. Quemadmodum aperte demonstratum est in primis in Lucifero, angelo longe pulcherrimo, & excellentissimo, cui nequitiam pepercit, sed propter unicum arrogantiae crimen a conspectu suo è coelesti gloria in baratri abyssum citra omnem spem recuperandae veniae, ipsum vna cum infelici grege suo abiecit. Principes ite humani generis Adam atq; Heuam ob vnus inobedientiae perpetratum ab ipsis in paradiso crimen, illinc vna cum vniuersa sua posteritate profligati sunt. Quinimo vltra omnem formidabilem in peccatores in hoc mundo animaduersionem, supplicium adhuc parauit futurum, nimirum aeternum illud tormentum gehennae ignis. O homo quisquis es in tuis flagitijs induratus, vel illud succurrat animo nonnunquam, quam sit horrendum incidere in manus Dei viuentis. Succurrat vel propheticum illud. Quis poterit habitare de vobis cum igne deuorante? aut quis habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis? O cor scelestum cogita & rememora horredum illum domini diem, quando filius hominis Christus IESVS proditurus est seuerus iudex, quem modo paruifacis aut etiam vilipendis, quando idem conspicietur cum pote-

potestate magna & maiestate, quando angelici illum comitabuntur spiritus, horrendo tubarum tonitru omneis tam viuos quã mortuos ad seuerum citantes & cogentes iudicium: quando ignis in conspectu eius exardescet, & in circuitu eius tempestas valida. Heu, tecum reputa, quo sis tunc animo futurus, quando nusquam patebit subtracti oni aut occultationi locus. Quantus horror quanta te tunc percellet anxietas? Heu, vae, vae, quid tum acturi sunt infœlicissimi peccatores, qui modo cum tanta securitate suæ sequuntur voluntatis libidinem, Dei mandatis contemptis, quando exactissimam iubebuntur reddere rationem omnium, a minimo sermone ocioso, quem aliquando effutierunt, ad grauissimum vsque scelus, qd' aliquando perpetrarunt: quando extremum exercebitur ius, nulla data remissione? Quã angustiato, qnam mœsto tum erunt pectore quum id fiet quod habet scriptura. Erubescant impij, & deducantur in infernum. Et Tollatur impius ne videat gloriam Dei. Heu quantus tunc fletus protinus subsequetur post modicam hanc & momentaneam lætitiã, isq; perpetuo duraturus.

Luc. 21. e.

Mat. 24. c.

Psal. 49.

Et Psal. 30.

Iesa. 26. b.

iuxta sep.

inter.

I n Est

DE TRIBVS PARTIBVS.

Est itaq; peccatum, & formidabile pariter,
& damnosum, ppter sequentē in futurū a-
nimaduersionē. Quinimo & in sæculo hoc
præsenti, grauem sibi iacturam facit pecca-
trix anima, nimirum vitæ suæ, pulchritudi-

Amisio vi-
tæ.

Amisio pul-
chritudinis
& nobilita-
tis.

Thre. 4. a.

nis, nobilitatis, veri in pectore gaudiij. Extin-
cta est peccatoris anima, & donec in pecca-
tis perstat nihil sibi confert ad salutem quic-
quid operatur. Quamlibet opera ipsa vide-
antur laboris plena & pia, quamlibet foris
æstimentur bona, nihil tamen ipsi queūt p-
desse. Quicquid perditus peccator exercet
operis Deo habetur ingratum, quandoqui-
dem non ex ipsius id designat amore, nō in
ipsius gloriam. Quam sit autē turpis ac de-
formis peccatoris anima, corporeis his lumi-
nibus omnino cerni haud potest: multa ta-
men hac de re arcana loquuntur literæ, ma-
ximè Threnorum liber apud Ieremiam: vbi
ita scriptum est. Quomodo obscuratum est
aurum: mutatus est color optimus, dispersi
sunt lapides sanctuarij in capite omniū pla-
tearum: Filij Sion inclyti & amicti auro pri-
mo, quomodo reputati sunt in vasa testea?
Denigrata est supra carbones facies eorum,
& non sunt cogniti in plateis. Item. Egres-
sus est à filia Sion omnis decor eius. O verè
ingentem mutationem, si quis eā posset in-
tellectu

Ibidem. b.

Thre. a. b.

tellectu comprehendere. Quippe anima que nuper a summo adamabatur, & redimita erat rege, utpote eidem sponsa effecta, per suam scortationem & fidei violationem, quodam veluti putidum ac vile efficitur scortum, & abiectum diaboli mancipium, sub cuius se conicit dominium, quum alioqui sit in libertatem asserta per sanguinem Christi.

Quapropter dominus per prophetam, ita animam compellat dicens. Excute de pulvere, consurge, sede Ierusalem. Ier. 52. 2.

Solve vincula colli tui captiva filia Sion. Hoc est. O nobilis anima, nobilis natura in qua condita, sed nobilior gratia, & gloria ad quam vocata es: exitialis istius tui status contemplare miseras, in quibus tam ærumnose detineris captiva, ut nec stare integrum tibi sit, nec sedere: sed neque sublato collo spectare quidem cælos, aut cœlestia licet contēplari: sed contra brutis animantibus similis effecta es, que

prona semper terram spectant. Et re vera, Psal. 46. ut David testatur. Homo quum in honore

esset non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis. Super quo beatus Chrysostomus inter cætera ait, Chry. To. 3. in ser. de asc. domini.

Vides quod totius malitię fines excessimus?

Asinis & bob. irrationabiliores ostēdimur, sensu volatiliū superamur, nec ipsis lapidibus cō-

Plal. 57. ²

dibus comparamur, sed serpentium malignitates imitamur. Furor namq; ait eorum, in similitudinem serpentis, venenum aspidum sub labijs eorum. Sed quid multis immoror, quando in confessio est omne malū, damnum, dedecus, molestiam & poenam omnem proficisci ex peccatis, quæ sunt innumera. Et quamuis nullius faceret rei iacturā peccator, præterquam tranquillitatis bonæ conscientia, & tranquillæ vitæ cum Christo in hoc seculo, abunde tamen magna hæc ipsa foret iactura. Nam quanto suavius & facilius sit viuere iuxta præcepta dominica & iuxta dictamen rationis, quam vitam ducere huic diuersam, satis exploratum est ijs, qui aliquo præditi sunt sano intellectu. Qui enim frequenter diffluit in gulam, aut in libidinem: qui facile percellitur iracūdia, odio aut inuidia: qui torpet ignauia, aut animi laborat grauedine, multa seipsum afficit molestia & inquietudine: ac raro cor habet tranquillum, sed fere continuo agitatur tumultu, aut perturbatione. Vnde rectè tradiderunt ethnici quidam philosophi re ipsa edocti, virtutem ipsam longè plus adferre voluptatis, quam vitium, & virtutem vel hoc nomine dignam esse quæ exerceatur, quòd secum homini multum adferat cōmoditatis

diratis, voluptatis, & tranquillitatis, idque
 tam quoad animum quam quoad corpus.
 Pietas enim (inquit apostolus) ad omnia uti
 lis est, promissionem habens vitæ quæ nunc
 est, & futuræ.

1. Tim. 4. c.

Quòd quisque etiam à peccatis venialibus
 sibi cauere debeat. Cap. 12.

Scrutemur vias nostras: & quæramus, & Thre. 3. e.
 reuertamur ad Dominum. Protulit hunc
 sermonem post vastationem inclytæ vr
 bis Ierusalem in suis lamentationibus pro
 pheta Ieremias: quo peccator quisque ad
 monetur, vt sollicita cura perscrutari, intelli
 gere, & agnoscere studeat prioris vitæ suæ
 prauitatē, oīnq; prauorū operū suorū tam
 grauiorū quam leuiorū absurditatē & per
 nitentiā, sequens in hoc eiusdē pphetæ com
 monitionem ita dicentis. Leua oculos tuos
 in directū: & vide vbi nunc prostrata sis. Vbi
 autē eorū notitiā fuerit consequutus, parē
 aut sollicitiorem etiam diligentiam adhibere
 debet studio paræ contritiōis, sed eius que
 grauitati respōdeat cōmissorū. Vñ Mic. p. Mich. 1. c.
 phe. Sup hoc inq; plangā & ululabo: vadā
 spoliatus & nudus. Faciā planctū velut dra
 conū, & luctū q̄si strutionū. In hoc aut plan
 ctu assumēdo deplorabis nō potissimū q̄ te
 coelestib. gaudijs priuaueris, aut q̄ te heredē
 I iij fece.

Iere. 3. a.

Mich. 1. c.